

Regeringens proposition

1983/84: 170

om ändring i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden, m. m.;

beslutad den 15 mars 1984.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

INGVAR CARLSSON

SVANTE LUNDKVIST

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås dels en ändring av 10 § lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden beträffande jaktvårdsområdesföreningens prövning av upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt inom ett jaktvårdsområde, dels en ny bestämmelse i paragrafen om befogenhet för föreningen att upplåta jakträtt inom jaktvårdsområdet. Den ändrade bestämmelsen föreslås bli tillämplig även på jaktvårdsområden bildade enligt äldre lag.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

För upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt inom ett jaktvårdsområde får föreskrivas krav på tillstånd av jaktvårdsområdesföreningen. Tillstånd får vägras endast om upplåtelsen eller överlåtelsen kan anses olämplig med hänsyn till jaktvärden eller på annat sätt är till avsevärd olägenhet för medlemmarna.

Föreslagen lydelse

10 §

För upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt inom ett jaktvårdsområde får föreskrivas krav på tillstånd av jaktvårdsområdesföreningen.

Tillstånd får vägras endast

1. om den till vilken jakträtten upplåts eller överlåts inte förfogar över mark inom jaktvårdsområdet av sådan storlek som föreskrivs i föreningens stadgar,

2. om upplåtelsen eller överlåtelsen annars kan anses olämplig med hänsyn till jaktvärden eller på annat sätt är till avsevärd olägenhet för medlemmarna.

Jaktvårdsområdesföreningen får upplåta rätt till jakt som skall bedrivas gemensamt inom jaktvårdsområdet, om det finns föreskrifter om sådan upplåtelse i stadgarna.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Bestämmelsen i 10 § andra stycket 1 gäller inte när upplåtelsen eller överlåtelsen av jakträtt har skett genom ett avtal som har ingåtts senast den 1 april 1984 och ansökan om tillstånd till den avtalade upplåtelsen eller överlåtelsen senast den dagen inkommit till jaktvårdsområdesföreningen.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1938: 274) om rätt till jakt, att punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (1980: 895) om ändring i nämnda lag skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

3. För jaktvårdsområde som består vid ikraftträdandet skall äldre bestämmelser fortfarande gälla.

Föreslagen lydelse

3. För ett jaktvårdsområde som består vid ikraftträdandet skall äldre bestämmelser fortfarande gälla. Dock skall, i stället för 13 § 3 mom. andra stycket lagen (1938: 274) om rätt till jakt, 10 § lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden gälla även för jaktvårdsområden bildade enligt äldre lag, varvid med jaktvårdsområdesföreningen skall avses förening som förvaltar jaktvårdsområdets angelägenheter.

Ett jaktvårdsområde som har bildats enligt äldre bestämmelser får ombildas till ett jaktvårdsområde enligt lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden vid sammanträde med fastighetsägarna.

I fråga om kallelse till och omröstning vid sådant sammanträde skall 10 § 5 mom. lagen (1938: 274) om rätt till jakt tillämpas. Ett beslut om sådan ombildning skall fastställas av länsstyrelsen. För länsstyrelsens fastställelseprövning gäller i övrigt vad i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden föreskrivs i fråga om beslut om bildande av jaktvårdsområde.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Bestämmelsen att 10 § lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden skall tillämpas gäller inte när en upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt har skett genom ett avtal som har ingåtts senast den 1 april 1984 och ansökan om tillstånd till den avtalade upplåtelsen eller överlåtelsen senast den dagen inkommit till den förening som förvaltar jaktvårdsområdets angelägenheter.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1984-02-23

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Boström, Bodström, Göransson, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Lagrådsremiss om ändring i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden

1 Inledning

Bestämmelser om hur jaktvårdsområden skall bildas och förvaltas finns numera i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden. De tidigare bestämmelserna i ämnet, som fortfarande gäller för ett stort antal äldre jaktvårdsområden, fanns i lagen (1938: 274) om rätt till jakt och i jaktstadgan (1938: 279).

I ett beslut om bildande av ett jaktvårdsområde fastställer länsstyrelsen stadgar för verksamheten. Vid lagregleringen av jaktvårdsområdena har det förutsatts att sådana stadgeföreskrifter i viss utsträckning kan inskränka fastighetsägarnas rätt att upplåta jakträtt inom jaktvårdsområdet. Riksdagen har hos regeringen hemställt om utredning och förslag till lagändring för att klargöra under vilka förutsättningar sådana inskränkningar får ske (JoU 1983/84: 19, rskr 134).

En lagändring med sådant syfte har också föreslagits i en skrivelse till regeringen från Värmlands läns jaktvårdsförbund. Efter remiss har statens naturvårdsverk, Svenska jägareförbundet och Jägarnas riksförbund—Landsbygdens jägare yttrat sig över jaktvårdsförbundets förslag.

I maj 1983 avlämnade jakt- och viltvårdsberedningen¹ betänkandet (SOU 1983: 21) Vilt och jakt. Betänkandet, som har remissbehandlats, innehåller bl. a. förslag till ändrad lagstiftning på jaktens område. Dessa frågor bereds f. n. inom regeringskansliet. Frågan om de begränsningsregler som bör gälla för upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt inom ett jaktvårdsområde bör emellertid få en snar lösning. Jag tar därför upp den

¹ Sören Ekström, numera sakkunnig i civildepartementet, ordförande, samt riksdagsledamöterna Arne Andersson, Elis Andersson, Karin Flodström och Jan Fransson samt lantbrukaren Elias Jönsson.

frågan särskilt och med förtur. I det sammanhanget är det lämpligt att även behandla beredningens förslag vad beträffar befogenheten att avtala om sådana upplåtelser.

2 Föredragandens överväganden

2.1 Allmänt om jaktvårdsområden

Genom beslut av länsstyrelsen kan ett antal fastigheter eller delar av fastigheter sammanföras till ett jaktvårdsområde. Jakträttsinnehavarna inom jaktvårdsområdet bildar en förening för förvaltningen av områdets angelägenheter. Som villkor för länsstyrelsens beslut gäller att en majoritet av fastighetsägarna medger att området bildas. Majoriteten skall bestå av minst två tredjedelar av antalet fastighetsägare och dessa fastighetsägare skall äga minst hälften av den mark det är fråga om. Som ytterligare villkor gäller att området och stadgebestämmelserna för verksamheten skall vara lämpliga för sitt ändamål.

Bildandet av ett jaktvårdsområde syftar till att åstadkomma en samordning av jakten och viltvården på fastigheterna. Det är vanligt att jakträttsinnehavarna får jaga inom hela jaktvårdsområdet oberoende av fastighetsgränserna. Områdesbildningen kan följaktligen i olika hänseenden påverka fastighetsägarnas möjligheter att bedriva jakt. Däremot påverkas i princip inte deras rätt att förfoga över jakträtten. Jaktvårdsområdesföreningen har inte tillagts någon befogenhet att upplåta jakträtt inom jaktvårdsområdet. Enligt 10 § lagen om jaktvårdsområden får det emellertid i stadgarna för jaktvårdsområdesföreningen föreskrivas krav på tillstånd av föreningen för upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt inom jaktvårdsområdet. I paragrafen sägs vidare att tillstånd får vägras endast om upplåtelsen eller överlåtelsen kan anses olämplig med hänsyn till jaktvården eller på annat sätt är till avsevärd olägenhet för medlemmarna.

I de fall fastighetsägarna har rätt att utnyttja hela jaktvårdsområdet för jakt överförs den rätten till nyttjanderättshavaren när jakträtten upplåts på någon av fastigheterna. I propositionen med förslag till lag om jaktvårdsområden (prop. 1979/80: 180 s. 22) påpekar föredraganden att detta emellertid innebär att även fastigheter av mycket måttlig storlek får ett högt jaktligt värde, vilket i sin tur kan leda till ett stort antal upplåtelser. Viltbeståndet inom området kan komma att utsättas för ett jakttryck som inte var förutsatt vid områdets bildande och som inte är förenligt med en god jaktvård. Fastighetsägarnas rätt att avtala om upplåtelser bör därför enligt föredraganden inte gälla oinskränkt. Av denna anledning infördes den nämnda 10 § lagen om jaktvårdsområden. I propositionen förutsattes vidare att det liksom hittills skulle bli vanligt att det i jaktvårdsområdesföreningens stadgar föreskrevs att en upplåtelse för att godtas måste omfatta en areal av viss storlek.

Lagen om jaktvårdsområden trädde i kraft den 1 januari 1981. Tidigare bestämmelser för jaktvårdsområden i 10–13 §§ lagen (1938: 274) om rätt till jakt gäller fortfarande för äldre jaktvårdsområden som inte har ombildats till områden enligt den nya lagen. I 13 § 3 mom. andra stycket föreskrevs att en fastighetsägare inom ett jaktvårdsområde kunde förvägras att upplåta sin jakträtt endast om upplåtelsen befanns olämplig med hänsyn till jaktvården eller eljest lände övriga fastighetsägare till avsevärt men. Bestämmelsen motsvarade således till sin sakliga innebörd 10 § lagen om jaktvårdsområden.

2.2 Jakträttsinnehavarnas upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt

Jordbruksutskottet har i sitt betänkande (JoU 1983/84: 19) anfört bl. a. följande.

Regeringsrätten har i ett antal domar under år 1982 prövat frågan om upplåtelse av jakträtt inom jaktvårdsområde med tillämpning av 13 § 3 mom. andra stycket jaktlagen. I dessa domar har regeringsrätten slagit fast en rättstillämpning som innebär att varje fastighetsägare i ett jaktvårdsområde anses ha rätt att genom upplåtelse av sin jakträtt sätta en annan person i sitt ställe för utövande av den honom tillkommande jakträtten under samma villkor som gäller för honom själv. Principen har ansetts gälla oberoende av om upplåtelse omfattat en mindre areal än vad som i stadgarna för resp. jaktvårdsområde föreskrivits som villkor för rätt till sådan upplåtelse (RÅ 82 2: 48).

Utskottet har genom en representant för Svenska jägareförbundet erhållit vissa upplysningar i anslutning till de aktuella motionerna. Från förbundets sida har bl. a. allvarliga farhågor framförts för att bildandet av nya jaktvårdsområden kommer att avstanna och t. o. m. att befintliga jaktvårdsområden kommer att upplösas om inte delägarnas rätt att upplåta jakträtt inom sådana områden kan begränsas. Det har också påpekats att det rättsläge som nu gäller kan leda till en osund prisutveckling i fråga om jakträttsupplåtelser.

Utskottet anser för sin del att den samverkan över ägo gränserna som sker inom jaktvårdsområdena är av stor betydelse för en ändamålsenlig jakt och viltvård. Det är angeläget att regelsystemet utformas så att denna verksamhet främjas. Inom jaktvårdsområdena finns bättre möjligheter att bedöma viltbeståndets storlek och sammansättning, att hushålla med tillgången på vilt samt att bedriva en aktiv viltvård. Samtidigt innebär bildandet av jaktvårdsområden att även fastigheter av mycket måttlig storlek kan få ett högt jaktligt värde. Som från jägareförbundets sida framhållits bildas dock många jaktvårdsområden under den, möjligen outtalade, förutsättningen att inte samtliga markägare inom området kommer att utnyttja sin jakträtt. Under angivna förhållanden finns det givetvis en risk för att en obegränsad rätt till upplåtelse av jakträtt leder till ett jaktryck inom området som inte var förutsatt vid områdets bildande och som inte är förenligt med en god jaktvård. Av förarbetena till lagen om jaktvårdsområden framgår att man från regeringens sida önskade förebygga sådana olägenheter genom reglerna i 10 § om rätt för jaktvårdsområdesföreningen att i vissa fall vägra tillstånd till en upplåtelse. I nämnda sammanhang

förutsattes också, som utskottet inledningsvis anför, att det även i fortsättningen kom att införas föreskrifter i föreningarnas stadgar om viss minimiareal som villkor för rätt till upplåtelse.

Mot bakgrund av vad som här redovisats anser utskottet att frågan om en begränsning av delägarnas rätt att upplåta eller överlåta jakträtt inom ett jaktvårdsområde bör tas upp till förnyad prövning. Enligt utskottets mening talar starka skäl för att tillstånd till sådan upplåtelse skall kunna göras beroende av att upplåtelsen omfattar viss minimiareal. Det bör ankomma på regeringen att närmare överväga vilka åtgärder som i nämnda syfte bör vidtas och för riksdagen framlägga förslag till erforderliga lagändringar. Utskottet föreslår att riksdagen med anledning av motionerna 1982/83: 1449 och 1982/83: 1467 hos regeringen hemställer om utredning och förslag i enlighet med vad utskottet anför.

Riksdagen har bifallit utskottets hemställan (rskr 1983/84: 134).

Enligt min mening kan det förslag riksdagen hemställt om ges formen av ett förtydligande av 10 § lagen om jaktvårdsområden. I enlighet med vad jordbruksutskottet har uttalat kan en upplåtelse vara olämplig med hänsyn till jaktvården även om upplåtelsen inte innebär annat än att en fastighetsägare sätter en annan person i sitt ställe för att utöva den jakt som tillkommer honom. En jaktvårdsområdesförening skall alltså även i sådana fall kunna pröva upplåtelsen med ledning av stadgeföreskrifter om minimiareal och med stöd av 10 § lagen om jaktvårdsområden kunna vägra att ge sitt tillstånd till upplåtelsen. Avgörandena i regeringsrätten, som visserligen grundas på äldre lagbestämmelser, har skapat en oro för att en sådan tillämpning kan komma att underkännas vid en besvärspövning. Med hänsyn härtill och till vad utskottet anför förordar jag att 10 § förses med ett klaggörande tillägg. Av detta bör framgå att en jaktvårdsområdesförening får vägra tillstånd till en upplåtelse eller överlåtelse när sökanden inte förfogar över mark av sådan storlek som föreskrivs i föreningens stadgar.

Tillägget bör avse stadgeföreskrifter om minimiareal som är så utformade att kravet på viss minsta areal hänför sig till den mark som jakträttsarrendatorn disponerar inom jaktvårdsområdet. En sådan stadgeföreskrift hindrar inte upplåtelser av små markområden under förutsättning att flera områden upplåts till en och samma jakträttsarrendator. Jaktvårdsområdesföreningen bör verka för den samordning som krävs för sådana upplåtelser från flera markägare.

Den nu föreslagna ändringen av 10 § syftar endast till att förtydliga paragrafens innebörd. Med hänsyn härtill bör bestämmelserna i sin nya lydelse utan vidare vara tillämpliga även i fråga om stadgeföreskrifter med angiven innebörd som antagits för befintliga jaktvårdsområden, omfattade av 1980 års lag.

2.3 Jaktvårdsområdesförenings rätt att upplåta jakträtt

Det kan, så som jag har redogjort för i det föregående, i vissa fall finnas anledning att begränsa antalet upplåtelser inom ett jaktvårdsområde. Om jaktmöjligheterna inom området inte utnyttjas i full utsträckning är det å andra sidan angeläget att jakttillfällena erbjuds jägare som saknar jaktmark. Mot den bakgrunden föreslår jakt- och viltvårdsberedningen att jaktvårdsområdesföreningen under vissa förutsättningar skall få besluta om upplåtelse av jakt inom jaktvårdsområdet. Det kan nämnas att de nuvarande reglerna, som inte tillerkänner föreningen en sådan rätt, innebär att jaktvårdsområdena i det här hänseendet skiljer sig från fiskevårdsområdena.

Beredningen framhåller att en rätt för jaktvårdsområdesföreningen att upplåta jakt skulle ge föreningen möjlighet att ekonomiskt ta till vara de jaktmöjligheter som inte utnyttjas av medlemmarna själva. Det kan gälla småviltjakt eller jakt efter viltarter som annars inte skulle jagas inom området. Det kan emellertid också vara fråga om att antingen för en kortare tid eller mera permanent förstärka jaktlaget eller jaktlagen inom jaktvårdsområdet med ytterligare någon eller några medlemmar. Beredningen föreslår en bestämmelse av innehåll att en jaktvårdsområdesförening får upplåta jakträtt inom jaktvårdsområdet, om det finns föreskrifter om sådan upplåtelse i stadgarna.

Av det tiotal remissinstanser som har uttalat sig i frågan är det endast två som oreserverat tillstyrker förslaget. Övriga vill på olika sätt villkora föreningens upplåtelserätt eller ställer sig avvisande till förslaget. Det gäller bl. a. naturvårdsverket som anför att, om förslaget innebär möjlighet för föreningen att upplåta jakt på marker utan att de berörda medlemmarna frivilligt förklarat sig vilja låta sina marker disponeras för sådana upplåtelser, verket inte kan biträda förslaget. Enligt Sveriges länsjaktvårds konsulenter förening och Jägareförbundets tjänstemannaförening bör, i de säkert fåtal fall en fastighet inom ett jaktvårdsområde inte utnyttjas för jakt eller är jaktligt underutnyttjad, frågan om upplåtelse av jakträtt på fastigheten kunna lösas på annat sätt. Kammarrätten i Göteborg anser att föreningens upplåtelserätt bör kombineras med ett förstärkt skydd för den minoritet som mot sin vilja kan tvingas acceptera sådana upplåtelser till men för egen jakt.

Remissinstansernas invändningar synes åtminstone i några fall ha sin grund i att beredningen inte uttryckligen har avgränsat sitt förslag till att gälla upplåtelse av sådan jakt som innebär ett gemensamt utnyttjande av jaktvårdsområdet eller sektioner av detta. Enligt min mening bör det inte komma i fråga att låta föreningen upplåta jakten på endast vissa fastigheter inom området. En första förutsättning bör därför vara att det i stadgarna har bestämts att åtminstone viss jakt skall bedrivas såsom ett gemensamt utnyttjande av jaktvårdsområdet oberoende av fastighetsgränserna. Om

föreningens upplåtelser endast får avse sådan jakt, kommer de inte att inverka på medlemmarnas intressen på något annat sätt än andra upplåtelser som fastighetsägarna själva träffar avtal om. Det är givet att föreningen måste låta sina egna upplåtelser föregås av samma prövning som företas innan föreningen godkänner fastighetsägarnas jakträttsupplåtelser. Föreningen har följaktligen att bedöma om det, med hänsyn till medlemmarnas jaktutövning och de upplåtelser fastighetsägarna har avtalat om, är förenligt med jaktvårdens och medlemmarnas gemensamma intressen att ytterligare jägare bereds möjlighet att jaga inom jaktvårdsområdet. Som jag har sagt inledningsvis anser jag det vara angeläget att föreningen bereder jägare som saknar jaktmark jakttillfällen i de fall föreningsmedlemmarna inte själva utnyttjar jaktmöjligheterna fullt ut.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört föreslår jag att det i lagen om jaktvårdsområden föreskrivs att en jaktvårdsområdesförening får upplåta rätt till jakt som skall bedrivas gemensamt inom jaktvårdsområdet, om det finns föreskrifter om sådan upplåtelse i stadgarna. Bestämmelsen kan lämpligen tas in som ett tredje stycke i 10 §.

Enligt den föreslagna lagbestämmelsen får en jaktvårdsområdesförening befogenhet att upplåta jakt om en kvalificerad majoritet av fastighetsägarna vill ge föreningen den rätten. En sådan majoritet krävs nämligen för att bestämma stadgarnas innehåll både vid bildandet av nya jaktvårdsområden och ändring av stadgarna för bestående områden. För jaktvårdsområden enligt äldre lag får bestämmelsen betydelse först på längre sikt. I sådana områden kan nämligen en stadgeändring av det här slaget i regel ske endast vid förlängning av området giltighet. I stadgeföreskrifter som ger föreningen upplåtelserätt kan det finnas anledning att precisera i vilken omfattning och i vilka former upplåtelse skall få ske.

3 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden.

Förslaget bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

4 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över lagförslaget.

5 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med fördragandens hemställan.

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden**

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

För upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt inom ett jaktvårdsområde får föreskrivas krav på tillstånd av jaktvårdsområdesföreningen. Tillstånd får vägras endast om upplåtelsen eller överlåtelsen kan anses olämplig med hänsyn till jaktvården eller på annat sätt är till avsevärd olägenhet för medlemmarna.

Föreslagen lydelse

10 §

För upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt inom ett jaktvårdsområde får föreskrivas krav på tillstånd av jaktvårdsområdesföreningen.

Tillstånd får vägras endast

1. om den till vilken jakträtten upplåts eller överläts inte förfogar över mark inom jaktvårdsområdet av sådan storlek som föreskrivs i föreningens stadgar,

2. om upplåtelsen eller överlåtelsen annars kan anses olämplig med hänsyn till jaktvården eller på annat sätt är till avsevärd olägenhet för medlemmarna.

Jaktvårdsområdesföreningen får upplåta rätt till jakt som skall bedrivas gemensamt inom jaktvårdsområdet, om det finns föreskrifter om sådan upplåtelse i stadgarna.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1984-03-05

Närvarande: f. d. justitierådet Petré, justitierådet Rydin, regeringsrådet Voss.

Enligt lagrådet den 24 februari 1984 tillhandakommet utdrag av protokoll vid regerings-sammanträde den 23 februari 1984 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet Lundkvist beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden.

Förslaget har inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Hans Petersson.

Förslaget föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

De föreslagna ändringarna i lagen om jaktvårdsområden skall enligt lagrådsremissen träda i kraft två veckor efter det att de utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Några övergångsbestämmelser föreslås inte. Såvitt avser det nya tredje stycket av 10 § kan sådana bestämmelser inte heller anses nödvändiga. Annorlunda ställer det sig med den föreslagna punkten 1 i paragrafens andra stycke.

Departementschefen anför att sistnämnda ändring endast syftar till att förtydliga paragrafens innebörd. Enligt lagrådets mening måste emellertid ändringen anses vara av saklig natur och tillkommen på grund av den rättstillämpning som slagits fast genom regeringsrättens i remissen nämnda domar under 1982. Dessa domar, som avsåg tillämpningen av 13 § 3 mom. andra stycket lagen (1938: 274) om rätt till jakt i dess då gällande lydelse, innebar att en upplåtelse av jakträtt, som inte medför någon ökning av antalet personer som äger utöva jakträtt inom jaktvårdsområdet, inte kan anses lända övriga fastighetsägare till men och att därför frågan om den arrenderade arealens storlek inte aktualiseras vid prövningen av upplåtelsen. De nämnda bestämmelserna har i sakligt oförändrat skick överförts till 10 § lagen om jaktvårdsområden. I förarbetena till den lagen har inte gjorts något uttalande som kan tolkas så att bestämmelserna skulle ha en annan innebörd efter överflyttningen till den nya lagen än vad de haft enligt lagen om rätt till jakt. Den av regeringsrätten fastslagna rättstillämpningen får därför anses gälla även beträffande 10 § lagen om jaktvårdsområden.

Den nu ifrågavarande ändringen av 10 § innebär således en ändring av rättsläget såtillvida att efter ikraftträdandet tillstånd till upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt kan vägras redan av det skälet att den arrenderade arealen är mindre än vad som föreskrivs i föreningens stadgar.

Det torde kunna förekomma att avtal om upplåtelse eller överlåtelse av jakträtt har träffats när lagändringen träder i kraft och att avtalsparterna

därvid har förlitat sig på den tillämpning av 10 § lagen om jaktvårdsområden som får anses gälla till följd av regeringsrättens ovan nämnda domar. Om den nya lydelsen av 10 § andra stycket 1 skulle bli tillämplig på sådana avtal, kan den enskilde drabbas av rättsförlust. En sådan konsekvens kan inte anses godtagbar. En övergångsbestämmelse som undantar redan ingångna avtal från den nya bestämmelsens tillämpningsområde bör därför införas. För att undvika missbruk bör dock endast undantas sådana avtal som har ingåtts viss tid före ikraftträdandet. Gränsen kan lämpligen sättas vid den dag då lagrådsremissen överlämnades.

På grund av det anförda föreslår lagrådet att en övergångsbestämmelse införs med följande lydelse: "Bestämmelsen i 10 § andra stycket 1 gäller inte när upplåtelsen eller överlåtelsen av jakträtt har skett genom ett avtal som har ingåtts senast den 24 februari 1984."

Lagrådet vill i detta sammanhang framhålla att de nya bestämmelserna i 10 § inte kan tillämpas i fråga om sådana äldre jaktvårdsområden som avses i punkt 3 av övergångsbestämmelserna till lagen (1980:895) om ändring i lagen om rätt till jakt och som inte har ombildats i den ordning som föreskrivs där.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1984-03-15

Närvarande: statsrådet I. Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Holmberg, Hellström, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Proposition om ändring i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden, m. m.

Anmälan av lagrådsyttrande

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till lag om ändring i lagen (1980: 894) om jaktvårdsområden.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Jag godtar lagrådet förslag att det införs en övergångsbestämmelse till bestämmelsen i 10 § andra stycket 1 lagen om jaktvårdsområden. Enligt min mening bör emellertid som villkor för att ett avtal skall undantas från den nya regelns tillämpningsområde gälla inte bara att avtalet har träffats senast vid en viss tidpunkt utan också att ansökan om tillstånd till den avtalade upplåtelsen eller överlåtelsen skall ha inkommit till jaktvårdsområdesföreningen inom samma tid.

Som lagrådet framhåller kan 10 § i dess nya lydelse inte tillämpas i fråga om gamla jaktvårdsområden som omfattas av jaktlagens bestämmelser. Vid införandet av lagen om jaktvårdsområden förutsattes att äldre jaktvårdsområden senast vid utgången av den tid för vilken området bildats skulle komma att ombildas till jaktvårdsområden enligt den nya och i olika hänseenden mera fördelaktiga lagstiftningen. Under den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet har jag erfarit att en skillnad i regelsystemet mellan äldre och nya jaktvårdsområden i de avseenden som nu är i fråga kan leda till att en sådan ombildning försvåras. I enlighet med riksdagens önskemål om ett regelsystem som främjar samverkan inom jaktvårdsområden bör sådana svårigheter så långt möjligt undanröjas. Mot den bakgrunden föreslår jag en ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt av innebörd att 10 § lagen om jaktvårdsområden skall vara tillämplig också för jakt-

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 23 februari 1984.

vårdsområden som har bildats enligt jaktlagen. För ändringen bör gälla en övergångsbestämmelse av motsvarande innehåll som den som föreslås beträffande ändringen av lagen om jaktvårdsområden.

Lagrådet har i fråga om ändringen i lagen om jaktvårdsområden föreslagit att de nya reglerna inte skall tillämpas på avtal som har ingåtts senast den dag då lagrådsremissen överlämnades till lagrådet. Med hänsyn till att lagändringen föreslås omfatta också jaktlagen bör enligt min mening som avgörande tidpunkt för avtal och tillståndsansökan i stället väljas den 1 april 1984.

Den nu föreslagna lagändringen följer mönstret för den ändring som granskats av lagrådet och får betraktas som lagtekniskt okomplicerad. Med hänsyn härtill anser jag att det inte är nödvändigt att på nytt höra lagrådet.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta
dels det av lagrådet granskade förslaget till lag om ändring i lagen
(1980: 894) om jaktvårdsområden, med vidtagna ändringar,
dels förslaget till lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.